18. novembari 2026 UKA2026/411/412

Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqartunut nunatta iluani silaannakkut angalanerup akikinnerulersinneqarnissaa pillugu aaqqissuussinissamik Naalakkersuisut suliaqarlutik kingusinnerpaamik UPA2027-mi Inatsisartunut saqqummiussinissaannik peqquneqassasut Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.
Aaqqissuussinissamut siunnersuummi ilaatigut najugaqarneq tunngavigalugu immikkut akigititat imaluunniit angalanermut tapiissutit, isorliunerusuni imaluunniit silaannakkut angallannikkut periarfissakinnerusuni najugaqartunut immikkut aaqqiissutit, ukiumut angalanerit tapiiffigineqarsinnaasut amerlassusissaat, aningaasalersuinissamut periarfissat kiisalu aaqqissuussinerup aningaasaqarnikkut, allaffissornikkut inuiaqatigiinnullu kingunerisassai nalilersorneqassapput.
(Inatsisartunut ilaasortaq Mette Arqe-Hammeken, Naleraq)

Tasiilaq, Kulusuk, Nerlerit Inaat aamma Ittoqqortoormiit ukioq kaajallallugu aalajangersimasumik silaannakkut kiffartuunneqarnissaat, inoqarfiillu akornanni pisariaqartinneqartunik angallannikkut attaveqarnissaq kiisalu Islandimut silaannakkut attaveqarnerup ingerlaannarnissaa pitsanngorsarneqarnissaalu kiffartuussinissamut isumaqatigiissutit nutarterneqarnissaanni qulakkeeqqullugit, taamatullu isumaqatigiissutit atuuttut iluanni periarfissat atorneqarsinnaasut piaartumik atorlugit ilaasunik, allakkanik nassiussanillu angallassinerup pitsanngorsarneqarnissaa Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.
(Inatsisartunut ilaasortaq Mette Arqe-Hammeken, Naleraq)

Nunatta iluani silaannakkut angallannerup pitsanngorsarneqarnissaa pillugu siunnersuutit

Siumumiit siunnersuutit marluk soqutigalugu tigusimavavut. Kalaallit Nunaata isorartunera inoqarfiillu imminnut ungasinnerat pissutigalugu timmisartumik, qulimiguulimmik umiarsuarmilluunniit angallanneq innuttaasunut amerlasuunut pisariaqartuuvoq, najugaqarfiillu akornanni angalanissamut periarfissatuaralugu. Taamaattumik angallannerup akisuallaarnera kiffartuussinerullu patajaatsuunnginnera innuttaasunut, ilaqutariinnut, inuussutissarsiornermut peqqinnissaqarfimmullu toqqaannartumik sunniuteqartarput.

Innuttaasunut nunatsinni angalasinnaaneq ilaquttanik tikeraarnissamut, ilinniagaqarnermut, nakorsiarnermut, kulturikkut timersornikkullu aaqqissuussanut peqataasarnissamut kiisalu nunatta immikkoortuisa akornanni attaveqarnermik attassiinnarnissamut pingaaruteqarpoq. Bilitsillu akii ilaqutariinnut amerlasuunut aningaasartuuterujussuusinnaapput.

Namminersorlutik Oqartussat kiffartuussinissamik isumaqatigiissutinut pisortat aningaasaataannik annertuumik aningaasaliisarput, pingaartumik sumiiffinni niuerfimmi nalinginnaasumik angallassinerup imminut akilersinnaasumik ingerlanneqarsinnaanngiffiini. Siumumiit isumaqarpugut aningaasaliissutit taakku nunatsinni aalajangersimasumik najugaqartunut suli annertunerusumik toqqaannartumik iluaqutaasinnaanersut misissorneqartariaqartoq.

Kalaallit Nunaanni takornariaqarneq annertusiartorpoq, takornariallu innuttaasullu angallannermut attaveqaatit ilaat assingusut atortarlugit. Taamaattorli pisariaqartitat assigiinngillat. Takornariartunut angalaneq amerlanertigut misigisassarsiornerup ilagisarivaa, nunatsinni najugaqartunut angalaneq ilaquttanik tikeraarnissamut, ilinniarnermut, nakorsiarnermut imaluunniit allanik pisariaqarluinnartunik suliaqarnissamut tunngasinnaalluni. Taamaattumik najugaqavissut immikkut akikilliliiffigineqarsinnaanerat misissorneqarnissaa tunngavissaqarluarpoq.

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaanni kiffartuussinissamik isumaqatigiissuteqarfiusartut iluanni najugaqavissunut akikinnerusumik angalasinnaanissamut periarfissanik isumassarsiat allassimaffiannik Inatsisartunut saqqummiussinissaq siunnersuutigineqarpoq. Siumumiit tamanna pitsaasutut isigaarput, periarfissanik assigiinngitsunik nalilersuinissamut Inatsisartullu paasissutissanik naammattunik tunngaveqarlutik aalajangiisinnaanissaannut periarfissiimmat.

Najugaqarneq tunngavigalugu immikkut akigititat imaluunniit angalanermut tapiissutit, isorliunerusuni angallannikkullu periarfissakinnerusuni najugaqartunut immikkut aaqqissuussinerit misissorneqartariaqarput. Aamma ukiumut angalanerit tapiiffigineqarsinnaasut amerlassusissaat, aningaasalersuinissamut periarfissat kiisalu aaqqissuussinerup aningaasaqarnikkut, allaffissornikkut inuiaqatigiinnullu sunniutai, ilanngullugit agguaasarnermut sunniutit, nalilersorneqartariaqarput. Aaqqissuussinerup ilusissaa aamma najugaqarnermik uppernarsaanissamut periarfissat pisariitsumik isumannaatsumillu, assersuutigalugu sullissivik.gl atorlugu, aaqqinneqartariaqarput, digitalimik aaqqiissutinik atuisinnaanngitsut ilanngullugit.

Nunatta Kangiani angallannikkut attaveqarnerup patajaallisarneqarnissaa aamma immikkut pingaaruteqarpoq. Tasiilaq, Kulusuk, Nerlerit Inaat aamma Ittoqqortoormiit ukioq kaajallallugu aalajangersimasumik silaannakkut kiffartuunneqarnissaat, inoqarfiit akornanni pisariaqartinneqartut angallannikkut attaveqarnerit kiisalu Islandimut silaannakkut attaveqarnerup ingerlaannarnissaa pitsanngorsarneqarsinnaaneralu siunissami kiffartuussinissamut isumaqatigiissutinik nutarterinermi qulakkeerneqartariaqarput.

Maannakkut kiffartuussinermi inissakilliornerit, kinguaattoornerit timmisartuussinerillu taamaatiinnarneqartarnerat innuttaasut ulluinnarni inuunerannut akornutaasinnaapput. Aamma allakkat, poortukkat nassiussallu, minnerunngitsumik nakorsaatit inuussutissallu pisariaqartinneqartut, piffissaq eqqorlugu apuunneqarnissaat pingaaruteqarpoq. Taamaattumik isumaqatigiissutit atuuttut iluanni periarfissat sapinngisamik piaartumik atorlugit ilaasunik, allakkanik nassiussanillu angallassinerup pitsanngorsarneqarnissaa taperserparput.

Ittoqqortoormiini mittarfiup nutaap atulersinneqarnissaa siunissamut periarfissanik nutaanik ammaassissaaq. Taamaattorli mittarfiup nutaap atulersinneqarnissaata tungaanut innuttaasut naammaginartumik angallannikkut kiffartuunneqarnissaat qulakkeerneqartariaqarpoq.

Siumumiit isumaqarpugut aaqqiissutissat aningaasaqarnikkut piujuartitsisinnaasariaqartut, peqatigisaanillu innuttaasut pisariaqartitaat aallaavigalugit ilusilersorneqarlutik. Bilitsit akikinnerulersinnerat aamma angallannikkut attaveqarnerup patajaallisarnera imminnut tapertariillutik nunatta immikkoortuisa akornanni naligiinnerusumik ineriartornissamut periarfissiissapput.

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat pitsaasutut isigaarput, tassami nunatta iluani najugaqavissunut akikinnerusumik angalasinnaanissamut periarfissanik qulaajaanissamut kiisalu Tunumi angallannikkut kiffartuussinerup maanna pitsanngorsarneqarnissaanut siunissamilu patajaatsumik aaqqissuunnissaanut aqqutissiuisuummata. Siumumiit pingaartipparput nunatta immikkoortuini tamani innuttaasut pitsaasumik angallannikkut attaveqarnissamut periarfissaqarnissaat. Angallanneq ilaqutariinnut, ilinniarnermut, peqqinnissamut inuussutissarsiornermullu pingaaruteqarluinnarpoq.

Siunnersuutit pitsassuupput pingaaruteqarlutillu, siunnersuuteqartup tunngavia qimannagu naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat ilanngullugu ataatsimiititaliami nalilersorluarneqartariaqarput. Tunngaviusorujussuarmik angallanneq pitsaasumik kinguneqarluartumik aaqqissinnaaqqullugu.

Taamatut oqaaseqarluta siunnersuutit marluullutik Sanaartornermut Attaveqaasersuutinullu ataatsimiititaliamut ingerlateqqinneqarnissaat innersuussutigaarput.

Lars Poulsen, Siumut